

259416 - Kız kardeşlerin hakkı olan mirası yeme günahından tövbe etmek

Soru

Dedemin iki parça arsası vardı, birisinin adı el khamsin olup 8,400 m2 genişliğindedir, diğer arsa ise eldelale adında ve 12 dönüm büyüklüğündedir. el khamsin arsası fiyat ve değer bakımından eldelale den yaklaşık iki kat daha değerlidir. Babamın iki erkek, dört kız kardeşi vardı, miras şu şekilde dağıtıldı: elkhamsin arsasında her erkeğe 2800 m2 verildi ancak kızlara hiçbir şey verilmedi. Eldelale arsasından ise kızlara 2100 m2 verildi erkeler ise 1225 m2 aldılar. Babam bu taksimata itiraz etmedi. Büyüdüğümüzde babamıza: bu miras taksimata Allah razı olmaz, biz payımızdan fazla aldığımızı halalarımıza iade etmek istiyoruz dedik. Peki, iade edeceğimiz miktar ne kadar olmalı?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Şüphesiz miras dağılımında zulüm etmek ve Allah’ın meşru kıldığı adalete riayet etmemek insanların önemsemediği büyük haramlardır.

Yüce Allah miras hükümlerini belirtmiş ve her mirasçının alacak miktarını açıklamıştır. Daha sonra buna aykırı geleni cezalandıracağını bildirmiş olup şöyle demiştir: “İşte bu (hükümler) Allah’ın koyduğu sınırlarıdır. Kim Allah’a ve Peygamberine itaat ederse, Allah onu, içinden ırmaklar akan, içinde ebedî kalacakları cennetlere sokar. İşte bu büyük başarıdır. Kim de Allah’a ve Peygamberine isyan eder ve O’nun koyduğu sınırları aşarsa, Allah onu ebedî kalacağı cehennem ateşine sokar. Onun için alçaltıcı bir azap vardır.”^[1]

Şevkani Rahimehullah şöyle dedi: “Tilke sözcüğü ile daha önce açıklanan miras hükümlerine işaret edilmektedir, o hükümleri sınır olarak bildirmesinin sebebi onların aşılması caiz olmadığı içindir.”^[2]

Söz konusu durumda günah daha da büyüktür, çünkü burada yeri gasp etmek te vardır, buda başı

başına büyük günahlardandır, dahası akraba bağların koparılması ve kız kardeşlere zulüm vardır.

Said bin zeyd Radiyallahu anhu'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem şöyle demiştir: “Kim bir karış miktarı bir yere haksız olarak zulümle sahip olursa, o yerin yedi katı boynuna geçirilir.” [3]

Sizler babanıza tövbe etmesini sağlayarak hakları sahiplerine vermenizle iyi bir iş yaptınız. Bu davranış babanıza karşı yapabileceğiniz en büyük iyiliktir. Yüce Allah'ın bu çabanızı kabul etmesini diler ve sizi hayırla mükâfatlandırmasını umarız.

İkincisi: Bir erkek vefat eder üç erkek çocuk ve dört kız bırakırsa, miras 10 paya bölünür, her erkek için iki pay, kızlar içinse birer pay verilir. Bunun üzerine erkeğin elkhamisin arsasından payı 1680 m² dir, her kıza da 840 m² düşer.

Eldelala arsasından ise her erkek 2415 m² alır her kız da 1.207 m² alır.

Böylece babanız elkhamisin arsasından 1120 m² hakkında fazla almış oluyor. Buna karşılık halalarınıza el delala arsasından 1190 m² vermiş. Ancak sizler diyorsunuz bu adaletli bir dağıtım değildir. Çünkü elkhamisin arsası eldelala arsasından yaklaşık iki kat daha değerlidir.

Bu konuda tövbe edip adaleti gerçekleştirmek ve hakları sahiplerine iade etmek şu iki yöntemle olur:

Birincisi:

Üç halanızdan eldelale arsasından aldıkları 1190 m² alırsınız ve onlara elkhamis arsasından 1120 m² verirsiniz. Şayet halalarınız talep edersen size vacip olan budur.

İkincisi:

Her iki arsa adil bir şekilde değerlendirilir, be bakılır elkhamis arsasından 1120 m² ne kadar eder ve aynı şekilde eldelale arsasından 1190 m² ne kadar eder. Daha sonra ikisinin fiyat farkı çıkarılır halalara ya nakit veya arsa olarak verilir.

Örnek olarak elkhamis arsasından şu kadarı ellibin eder eldelale arsasından ise otuz bin eder iki fiyatın farkı yirmi bindir, böylece bu fark halalara eşit olarak dağıtılır veya arsa olarak verilir.

Ancak ikinci çözüme halalar mecbur edilmez, ancak onların rızasıyla mümkündür. Çünkü bu durumda onların payları onların rızasıyla satılmış olacak. Nitekim insan kendi malını zorla satmaya mecbur edilmez. Yüce Allah şöyle demiştir: “Ey iman edenler! Mallarınızı aranızda batıl yollarla yemeyin. Ancak karşılıklı rıza ile yapılan ticaretle olursa başka. Kendinizi helâk etmeyin. Şüphesiz Allah, size karşı çok merhametlidir.”[4]

Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem şöyle demiştir: “Satış ancak karşılıklı rıza ile olur”[5]

Alacağınız veya vereceğiniz her üç halaya geçerli olması gerekir, çünkü hak sadece birinin değil onların her üçüsüne aittir

Allah babanızı tövbeye muvaffak kılsın ve sizden kabul etsin.

En doğrusunu bilen Allah’tır.

[1] Nisa 13-14

[2] Fethul kadir 2/99

[3] Buhari 3198, Muslm 1610

[4] Nisa 29

[5] İbn Mace 2185 elbani sahih demiştir.